

Voorbehoud bevoegdheid toetreding ontwerp-verdrag betr. leeftijd toelating kinderen tot verrichten van werkzaamheden.

249. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

De Internationale Arbeidsconferentie stelde in haar zestiende zitting, welke van 12 April tot 30 April 1932 te Genève gehouden werd en waaraan ook Nederland deelnam, eenige ontwerp-verdragen en aanbevelingen vast. Die ontwerp-verdragen betreffen:

1. de bescherming tegen ongevallen van arbeiders, werkzaam bij het laden en lossen van schepen;
2. den leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot het verrichten van niet-industriële werkzaamheden.

Ten aanzien van het eerstgenoemd ontwerp-verdrag, dat een gedeeltelijke herziening inhoudt van het in 1929 door de twaalfde Internationale Arbeidsconferentie aangenomen verdrag, hetwelk bij Koninklijke Boodschap van 2 September 1930 aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd voorgelegd, heeft de Regeering haar standpunt nog niet bepaald. Met enkele landen zijn besprekingen gaande over eventuele uitvoeringsmaatregelen, waarvan de Regeering den afloop zou willen afwachten. Zij heeft echter gemeend daarop met de voorlegging aan de Staten-Generaal van het onder 2°. genoemde ontwerp-verdrag, overeenkomstig het bepaalde in artikel 405, vijfde lid, van het Vredesverdrag van Versailles, niet te moeten wachten. Zij stelt zich voor om het onder 1°. genoemde ontwerp-verdrag later, in elk geval vóór den uitersten termijn, bedoeld bij voornoemd vijfde lid, aan de Staten-Generaal voor te leggen.

Het ontwerp-verdrag betreffende den leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot het verrichten van niet-industriële werkzaamheden, wordt hierbij aan de Staten-Generaal aangeboden.

Met betrekking tot dit verdrag wordt voorgesteld, dat de Kroon zich de bevoegdheid voorbehoudt tot het ontwerp-verdrag toe te treden.

Te zijner tijd zal een nadere beslissing genomen worden ten aanzien van de toepassing op Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao.

Het onderhavige ontwerp-verdrag vormt als het ware het sluitstuk van de door de Arbeidsconferentie aangenomen reeks van verdragen, betrekking hebbende op het toelaten van kinderen tot arbeid. Deze verdragen zijn:

- a. het verdrag van Washington betreffende de vaststelling van den leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot het verrichten van arbeid in nijverheidsondernemingen (1919);
- b. het verdrag van Genua tot vaststelling van den minimumleeftijd van toelating van kinderen tot arbeid op zee (1920);
- c. het verdrag van Genève betreffende den leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot den arbeid in den landbouw (1921).

De beide eerstgenoemde verdragen werden door Nederland geratificeerd. Omtrent het derde is een wet, houdende voorbehoud der bevoegdheid tot toetreding in het *Staatsblad* verschenen. (Zie *Staatsblad* n°. 188 van 1926.)

Ook ten aanzien van het onderhavige ontwerp-verdrag bestaat volgens de ondergeteekenden geen bedenking om te zijner tijd tot toetreding over te gaan. Aangezien, zooals uit de toelichting tot de afzonderlijke artikelen zal blijken, toetreding wijziging op een enkel punt van onze wetgeving zal noodig maken, wordt overeenkomstig de gebruikelijke praktijk voorgesteld, dat de Kroon zich de bevoegdheid tot toetreding zal voorbehouden. Tot toetreding zal dan worden overgegaan, zodra de wetgeving in overeenstemming met het ontwerp-verdrag zal zijn gebracht.

De afzonderlijke artikelen van het verdrag geven aanleiding tot de volgende opmerkingen.

Artikelen 1 en 2. Het arbeidsverbod voor kinderen beneden 14 jaar of nog leerplichtig, opgenomen in artikel 2 van het ver-

drag, geldt ingevolge het eerste lid van artikel 1 in het algemeen voor allen arbeid, die niet valt onder de werking van de drie bovengenoemde verdragen. Artikel 2 beperkt zich daarbij niet, zooals artikel 9, juncto artikel 1, eerste lid, der Arbeidswet 1919 doet, tot werkzaamheden, verricht in een onderneming. Op dit punt gaat het verdrag dus verder dan de geldende nationale wetgeving. Deze zal daarom te zijner tijd moeten worden aangevuld door arbeid van kinderen beneden 14 jaar of nog leerplichtig ook buiten ondernemingen te verbieden. Veel bezwaren zal een dergelijk verbod niet met zich medebrengen. Het zal hier namelijk wel hoofdzakelijk gaan over het verrichten van huiselijke werkzaamheden in loondienst. Jongens komen daarvoor practisch reeds niet in aanmerking. En ook thans zal het wel niet veel voorkomen, dat meisjes beneden 14 jaar als dienstbode worden gehuurd, daar van zoo jeugdige krachten weinig werkelijke hulp in de huishouding te verwachten is.

Artikel 1, lid 3, onder *b*, geeft de bevoegdheid de toepassing van het verdrag uit te sluiten voor huishoudelijken arbeid, door kinderen in het gezin der ouders verricht. Het ligt in de bedoeling van deze bevoegdheid gebruik te maken.

Artikel 3. Dit artikel geeft de bevoegdheid om kinderen, die den 12-jarigen leeftijd bereikt hebben, onder bepaalde voorwaarden buiten de schooltijden voor „lichte werkzaamheden” te gebruiken. Artikel 9 der Arbeidswet 1919 snijdt deze mogelijkheid echter af voor wat betreft arbeid in ondernemingen. Overwogen zal worden, of het aanbeveling verdient de in artikel 3 bedoelde lichte werkzaamheden, buiten ondernemingen verricht, bijv. boodschappen doen, vrij te laten.

Artikel 4. De in dit artikel bedoelde werkzaamheden in het belang van kunst of wetenschap of van het onderwijs zullen in het algemeen vallen onder artikel 9 der Arbeidswet 1919.

Artikel 5. Dit artikel heeft dezelfde strekking als het Arbeidsbesluit 1920.

Artikel 6. Het beantwoordt geheel aan de bedoeling van artikel 10 der Arbeidswet 1919, dat voor de hierbedoelde werkzaamheden in den rondtrekkenden handel op den openbaren weg e. d. een hoogere toelatingsleeftijd dan die van 14 jaar wordt vastgesteld, indien die werkzaamheden onder zoodanige omstandigheden verricht worden, dat vaststelling van een hoogerden leeftijd van toelating tot dien arbeid gerechtvaardigd is.

Artikel 7. De hierbedoelde administratieve voorschriften komen geheel met het in de Nederlandsche arbeidswetgeving gevolgde stelsel overeen.

Een Nederlandsche vertaling van het ontwerp-verdrag is hierbij gevoegd.

Nopens de door de Arbeidsconferentie aangenomen aanbevelingen zal een Nota aan de Staten-Generaal worden ingezonden.

Een exemplaar van het verslag van de 16de zitting van de Internationale Arbeidsconferentie bevindt zich in de bibliotheek van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. ¹⁾

De Minister van Sociale Zaken,

J. R. SLOTEMAKER DE BRUÏNE.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

DE GRAEFF.

*De Minister van Staat,
Minister van Koloniën,*

H. COLIJN.

¹⁾ Een beknopt verslag van de Conferentie is als bijvoegsel van aflevering 6, jaargang 1932, van het *Maandschrift van het Centraal Bureau voor de Statistiek* verschenen.

BIJLAGE VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

Ontwerp-verdrag betreffende den leeftijd van toelating van kinderen tot het verrichten van niet-industriële werkzaamheden.

De Algemeene Conferentie van de Internationale Organisatie van den Arbeid van den Volkenbond, door den Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau bijeengeroepen te Genève en aldaar bijeengekomen op 12 April 1932 in hare zestiende zitting,

besloten hebbende verschillende voorstellen aan te nemen betreffende den leeftijd van toelating van kinderen tot het verrichten van arbeid in niet-industriële beroepen, welk onderwerp het derde punt van de agenda der zitting is en

besloten hebbende, dat deze voorstellen den vorm zullen aannemen van een internationaal verdrag,

neemt heden den 30sten April 1932, het volgende ontwerp-verdrag aan, ter bekrachtiging door de leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid, zulks overeenkomstig de bepalingen van deel XIII van het Verdrag van Versailles en van de overeenkomstige Vredesverdragen:

Artikel 1.

1. Dit verdrag is van toepassing op elken arbeid, die niet valt onder de regeling neergelegd in de volgende verdragen onderscheidenlijk door de Internationale Arbeidsconferentie aangenomen in hare eerste, tweede en derde zitting:

verdrag betreffende de vaststelling van den leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot het verrichten van arbeid in nijverheidsondernemingen (Washington 1919);

verdrag tot vaststelling van den minimum leeftijd van toelating van kinderen tot arbeid op zee (Genua 1920);

verdrag betreffende den leeftijd, waarop kinderen mogen worden toegelaten tot arbeid in den landbouw (Genève 1921).

In elk land zal de bevoegde autoriteit, na raadpleging van de voornaamste betrokken organisaties van werkgevers en werknemers de grens vaststellen tusschen de toepasselijkheid van dit verdrag en die van de drie voornoemde verdragen.

2. Dit verdrag is niet van toepassing op:

a. de zeevisscherij;

b. arbeid in technische en ambachtsscholen, mits die arbeid een wezenlijk opvoedend karakter draagt en daarmee niet beoogd wordt handelswinst te maken en beperkt en goedgekeurd is door de openbare autoriteit en onder haar toezicht staat.

3. In elk land heeft de bevoegde autoriteit de bevoegdheid om van de toepassing van dit verdrag uit te sluiten:

a. arbeid in inrichtingen, waarin uitsluitend leden van het gezin van den werkgever werkzaam zijn, mits die arbeid niet schadelijk is noch nadeelig of gevaarlijk in den zin van de artikelen 3 en 5 hieronder genoemd;

b. huiselijke diensten in het gezin door de leden van dat gezin.

Artikel 2.

Kinderen beneden 14 jaar of kinderen ouder dan 14 jaar, die echter nog onderworpen zijn aan den leerplicht voor zooveel de lagere school betreft, mogen niet gebruikt worden voor werkzaamheden waarop dit verdrag van toepassing is, behoudens hetgeen hierna bepaald is.

Artikel 3.

1. De kinderen, die den 12-jarigen leeftijd bereikt hebben kunnen buiten de uren voor het schoolbezoek vastgesteld, voor lichte werkzaamheden gebruikt worden, mits die werkzaamheden:

a. niet schadelijk zijn voor hun gezondheid of voor hun normale ontwikkeling;

b. niet van zoodanigen aard zijn, dat zij hun regelmatig schoolbezoek kunnen schaden of hun vermogen om van het onderwijs, dat op school gegeven wordt, nut te trekken;

c. niet langer duren dan twee uren per dag, hetzij op schooldagen of op vacantedagen, terwijl het totaal aantal uren op school doorgebracht en aan de lichte werkzaamheden besteed in geen geval meer dan zeven uur per dag mag bedragen.

2. De lichte werkzaamheden zijn verboden:

a. op Zondagen en op openbare wettelijk erkende feestdagen;

b. 's nachts d. w. z. gedurende een tijdvak van ten minste twaalf achtereenvolgende uren, waarin de tijd tusschen acht uur des namiddags en acht uur des voormiddags is begrepen.

3. De nationale wetgeving bepaalt, na raadpleging van de voornaamste betrokken werkgevers- en arbeidersorganisaties:

a. de soorten van werkzaamheden, die als lichte werkzaamheden in den zin van dit artikel beschouwd kunnen worden;

b. de waarborgen, die gegeven moeten worden, vóórdát de kinderen voor lichte werkzaamheden gebruikt mogen worden.

4. Behoudens het bepaalde onder a van het eerste lid bovengenoemd:

a. kan de nationale wetgeving de werkzaamheden vaststellen, welke gedurende de vacantie van kinderen bedoeld in artikel 2 d'e ouder dan 14 jaar zijn, verricht mogen worden benevens hun duur per dag;

b. mag in landen waar geenerlei bepaling betreffende het verplichte schoolbezoek bestaat, de duur van de lichte werkzaamheden niet meer bedragen dan vier en een half uur per dag.

Artikel 4.

In het belang van de kunst of de wetenschap of het onderwijs, kan de nationale wetgeving door middel van individueele ver-

Voorbehoud bevoegdheid toetreding ontwerp-verdrag betr. leeftijd toelating kinderen tot verrichten van werkzaamheden.

gunningen, afwijkingen toestaan van de bepalingen van de artikelen 2 en 3 van dit verdrag, teneinde het optreden van kinderen in alle openbare vermakelijkheden mogelijk te maken alsmede het als spelers of als figuranten deelnemen in cinematografische opnamen.

Met dien verstande echter dat:

a. geen afwijking toegestaan mag worden voor gevaarlijk werk in den zin van artikel 5 hierna genoemd, in het bijzonder werk in circussen, variétés en cabarets;

b. strikte waarborgen moeten vastgesteld worden ter bescherming van de gezondheid, de lichamelijke ontwikkeling en de moraliteit van de kinderen, ter verzekering van goede behandeling en een behoorlijke rust en om het hun mogelijk te maken om het onderwijs te blijven volgen;

c. de kinderen aan wie overeenkomstig het bepaalde in dit artikel toegestaan is te werken, niet na middernacht arbeid mogen verrichten.

Artikel 5.

De nationale wetgeving stelt voor de toelating tot elke werkzaamheid, die door haar aard of door de omstandigheden waaronder zij verricht wordt, gevaarlijk is voor het leven, de gezondheid of de zedelijkheid van de personen, die voor die werkzaamheid gebruikt worden, een leeftijdsgrens of leeftijdsgrenzen vast, die hooger zijn dan die genoemd in artikel 2.

Artikel 6.

De nationale wetgeving stelt voor de toelating van jeugdige personen en jongelingen tot het verrichten van werkzaamheden in den rondtrekkenden handel op den openbaren weg of in openbare inrichtingen en plaatsen, tot het verrichten van voortdurende werkzaamheden bij étalages buiten, of in rondtrekkende beroepen, een leeftijdsgrens of leeftijdsgrenzen vast, die hooger zijn dan die genoemd in artikel 2 van dit verdrag, wanneer die werkzaamheden verricht worden onder omstandigheden, welke een hooger toelatingsleeftijd rechtvaardigen.

Artikel 7.

Teneinde een doeltreffende toepassing van de bepalingen van dit verdrag te verzekeren, moet de nationale wetgeving:

a. een behoorlijke officieele inspectie, alsmede officieel toezicht instellen;

b. passende maatregelen vaststellen om de identificatie van en het toezicht op personen beneden een bepaalden leeftijd, werkzaam bij den arbeid en in de beroepen, bedoeld in artikel 6, te vergemakkelijken;

c. straffen vaststellen op den inbreuk op de wettelijke bepalingen, ter uitvoering van de bepalingen van dit verdrag vastgesteld.

Artikel 8.

De jaarverslagen, bedoeld in artikel 408 van het Verdrag van Versailles en de overeenkomstige artikelen van de andere Vredesverdragen moeten volledige inlichtingen geven over de wetgeving, vastgesteld ter uitvoering van de bepalingen van dit verdrag. De inlichtingen zullen in het bijzonder bevatten:

a. een lijst van de soorten van werkzaamheden, door de nationale wetgeving lichte werkzaamheden in den zin van artikel 3 genoemd;

b. een lijst van werkzaamheden, waarvoor overeenkomstig de artikelen 5 en 6 de nationale wetgever toelatingsleeftijden heeft vastgesteld hooger dan die vastgesteld in artikel 2;

c. volledige inlichtingen over de voorwaarden, waaronder krachtens artikel 4 afwijkingen van de artikelen 2 en 3 toegestaan worden.

Artikel 9.

De bepalingen van de artikelen 2, 3, 4, 5, 6 en 7 van dit verdrag zijn niet van toepassing op Britsch-Indië. Doch in Britsch-Indië:

1. is arbeid van kinderen van nog geen 10 jaar oud verboden.

Evenwel kan in het belang van de kunst, wetenschap of het onderwijs de nationale wetgeving door middel van individueele vergunningen afwijkingen toestaan van bovenstaande bepaling teneinde het optreden van kinderen in alle openbare vermakelijkheden mogelijk te maken alsmede het als spelers of figuranten deelnemen in cinematografische opnamen.

Bovendien zal, indien de leeftijd van toelating van kinderen in fabrieken, waarin geen krachtwerktuig wordt gebruikt en die niet vallen onder de Britsch-Indische wet op de fabrieken, door de nationale wetgeving vastgesteld wordt op een hooger leeftijd dan 10 jaar, voor de toepassing van dit lid die leeftijd van toelating tot het verrichten van arbeid in die fabrieken in de plaats gesteld worden van den leeftijd van 10 jaar.

2. Personen beneden 14 jaar kunnen niet gebruikt worden voor eenige niet-industriële werkzaamheid, welke de bevoegde autoriteit na raadpleging van de voornaamste betrokken organisaties van werkgevers en arbeiders, gevaarlijk voor het leven, de gezondheid of de zedelijkheid zou kunnen verklaren.

3. De nationale wetgeving stelt voor de toelating van jeugdige personen en jongelingen tot het verrichten van werkzaamheden in den rondtrekkenden handel op den openbaren weg of in openbare inrichtingen en plaatsen, tot het verrichten van voortdurende werkzaamheden bij étalages buiten, of in rondtrekkende beroepen een leeftijd vast, die hooger is dan 10 jaar, wanneer die werkzaamheden verricht worden onder omstandigheden, welke een hooger leeftijd rechtvaardigen.

4. De nationale wetgeving neemt maatregelen voor de toepassing van de bepalingen van dit artikel, en stelt in het bijzonder straffen vast op de inbreuk op de wettelijke bepalingen ter uitvoering van de bepalingen van dit artikel vastgesteld.

5. De bevoegde autoriteit moet na verloop van vijf jaar, te rekenen van de afkondiging van de wetten ter uitvoering van de bepalingen van dit verdrag vastgesteld, den toestand volledig weder onderzoeken teneinde de minimum leeftijdsgrenzen bij dit verdrag voorgeschreven te verhoogen; dat onderzoek strekt zich uit tot alle bepalingen van dit artikel.

Indien in Britsch-Indië een wetgeving wordt vastgesteld, die den leerplicht tot het 14de jaar uitstrekt, houdt dit artikel op van toepassing te zijn en worden de artikelen 2, 3, 4, 5, 6 en 7 van toepassing op Britsch-Indië.

Artikel 10.

De officieele bekrachtigingen van dit verdrag, overeenkomstig het bepaalde in deel XIII van het Verdrag van Versailles en de overeenkomstige deelen van de andere Vredesverdragen, zullen worden medegedeeld aan den Secretaris-Generaal van den Volkenbond en door hem worden ingeschreven.

Artikel 11.

Dit verdrag zal slechts verbindend zijn voor de leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid, die hunne bekrachtiging door den Secretaris-Generaal hebben doen inschrijven.

Het zal van kracht worden twaalf maanden, nadat de bekrachtiging van twee leden door den Secretaris-Generaal zullen zijn ingeschreven.

Voorbehoud bevoegdheid toetreding ontwerp-verdrag betr. leeftijd toelating kinderen tot verrichten van werkzaamheden.

Vervolgens zal dit verdrag voor ieder der andere leden in werking treden twaalf maanden na den datum, waarop de bekrachtiging van dat lid door het Secretariaat zal zijn ingeschreven.

Artikel 12.

Zoodra de bekrachtigingen van twee leden der Internationale Organisatie van den Arbeid door het Secretariaat zijn ingeschreven, zal de Secretaris-Generaal van den Volkenbond van dit feit mededeeling doen aan alle leden van de Internationale Organisatie van den Arbeid. Hij zal hen eveneens in kennis stellen met de inschrijvingen van de bekrachtigingen, die hem later door andere leden der Organisatie zullen worden medegedeeld.

Artikel 13.

Ieder lid, dat dit verdrag heeft bekrachtigd, kan het opzeggen na verloop van een termijn van tien jaren na den datum, waarop dit verdrag van kracht begint te worden, zulks bij een verklaring toegezonden aan den Secretaris-Generaal van den Volkenbond en door dezen in te schrijven. De opzegging wordt eerst van kracht, een jaar nadat zij door het Secretariaat is ingeschreven.

Ieder lid, dat dit verdrag heeft bekrachtigd, dat binnen den termijn van een jaar na verloop van den termijn van tien jaar, bedoeld in het vorig lid, geen gebruik maakt van de bevoegdheid tot opzegging, voorzien in dit artikel, zal voor een nieuwen termijn van vijf jaren gebonden zijn en zal in het vervolg dit verdrag kunnen opzeggen na verloop van elken termijn van vijf jaren onder de voorwaarden, bedoeld in dit artikel.

Artikel 14.

Telkens na verloop van een termijn van tien jaar, te rekenen van den datum, waarop dit verdrag van kracht is geworden, moet de Raad van Beheer van het Internationaal Arbeidsbureau aan de Algemeene Conferentie een verslag uitbrengen over de toepassing van dit verdrag en beslissen of het wenschelijk is, de geheele of gedeeltelijke herziening van dit verdrag op de agenda der Conferentie te plaatsen.

Artikel 15.

Indien de Internationale Arbeidsconferentie een nieuw verdrag aanneemt, houdende geheele of gedeeltelijke wijziging van dit verdrag, zal de ratificatie door een lid van het nieuwe verdrag, houdende herziening, vanzelf medebrengen onmiddellijke opzegging van dit verdrag, niettegenstaande het bepaalde in artikel 13, onder voorbehoud evenwel, dat het nieuwe verdrag van kracht geworden is.

Van den datum af, waarop het nieuwe verdrag, houdende herziening, van kracht geworden is, zal het onderhavige verdrag niet langer door de leden bekrachtigd kunnen worden.

Het onderhavige verdrag zal echter van kracht blijven naar vorm en inhoud voor die leden, die het bekrachtigd hebben en die het nieuwe verdrag, houdende herziening, niet bekrachtigen.

Artikel 16.

Zoowel de Fransche als de Engelsche tekst van dit verdrag is authentiek.